

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
 Fél évre — — — 4 " | Egyes szám ára — — 16 fill.
 Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Felhívás!

Alólirott lapszerkesztőség tisztelettel kéri a t. közönséget, hogy — méltányolva lapunknak a háboru kitörése óta teljesített hazafias munkáját — minél számosabban kegyeskedjenek a lapra előfizetni.

Lapunk a megyei és helyi hirscholgalaton kívül a háboru kezdete óta hűsége sen és pontosan bocsátja sürgönyeit a t. nagyközönség rendelkezésére s ezután is azon lesz, hogy a harctéri eseményekről szóló távirataival az olvasó közönséget a napilapok megjelenése előtt már tájékoztassa a világ-háboru folyásáról.

1915. július 1-ével a „Szászváros és Vidéke“-re új előfizetést nyitunk s kérjük a t. közönséget, hogy az amugy is áldozatok árán fentartott lapunkra előfizetni kegyeskedjék.

A hátralékos előfizetési-díjak mielőbbi beküldését szintén ez uton is tisztelettel kérjük.

Mindenemü hirdetések felvételét jutányos árban eszközli a lap kiadóhivatala (a Szászvárosi Könyvnyomda Rt.) Szászváros, Klastrom-u. 1., ahová a hirdetések, előfizetési-díjak beküldendők, valamint lakáscím változások bejelentendők.

Előfizetéseket a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ papírületében is lehet eszközölni.

A lap előfizetési ára, dacára a megcsappant bevételeknek s az előállítási költségek emelkedésének, ezután egy évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K lesz.

Remélve, hogy a t. közönség s különösen Szászváros város közönsége fokozottabb mértékben fogja lapunkat támogatni, maradtunk

hazafias tisztelettel:
 Szászváros, 1915. június 27.

a „Szászváros és Vidéke“
 szerkesztősége.

A városok kötelességei — a háboruban.

Az ide s tova egy éve huzodó háboru számos tapasztalattal gazdagította az emberiséget. A háboru tanulságai sok teoriát döntöttek meg s sok gyakorlati értékkel bíró ismeretekhez jutatták világot.

Hogy a háboru a városokra, mint olyanokra milyen kötelességeket ró, azt ma, a háboru tizenegyedik hónapjában egészen pontosan meg lehet állapítani. Egy város adminisztrálása béke időben is sok-sok munkát, körültekintést és megfontolást igényel. A háboru meg-

tizserezi ezeket a feladatokat, amelyek megoldása nélkül igazán siralmas képet nyújthat bármely város is.

A megszámlálhatatlan feladatok közül, melyeket a háboru ró egy város vezetésére, első helyen áll a közéletelmezés. Amint láthattuk a hus, de különösen a liszt és kenyér kérdés megoldása magának az államnak is sok gondot és fáradságot okozott. Ma, mikor a háboru végének idejét még a legbeavatottabb helyen sem tudják meghatározni, igazán előtérbe nyomul az a kérdés: Vajjon nem volna-e szükséges éscélszerű, ha a városok már most, az aratások idején gondoskodnának a lakosság számához és a szükségletekhez mérten annyi buzáról, kukoricáról s más hasonló terményről, amennyivel a jövő termésig eltudnák látni polgáraikat?!

A buza, a liszt, a kenyér olyan elsőrendű szükséglet, amelyről való gondoskodást a városokban maga a város kell, hogy teljesítse.

A városlakók nagyrészt fogyasztókból s csak nagyon kevés termelőkből állanak s így szinte kötelessége a városoknak már most az aratások után akkora készleteket beszerezni s raktá-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Lengyel mezőkön, táborfűz mellett.

— Gyóni Géza przemysli verskötete. —

Przemysl várát védő magyarok tizezer példányban vették meg; a léghajón kihozott egyetlen példányt a hadsegélyző hivatal terjeszti. Kell-e ennél bővebb elemzése a Gyóni Géza csodálatosan szép költészetének, lehet-e ennél magaszatóbb méltatást mondani egy tenger mélységéből felbukkant író koszorujába?

Az 1 K-ért forgalomba hozott költeményes füzet röviden tájékoztat a Gyóni egyéniségéről; magának Gyóninak a levél töredéke is tájékoztat arról, hogy micsoda varázslatos hatást gyakoroltak versei a magyar fiukra. Azután a przemysli kiadás hű másolatokban 23 s a köteten kívül kirepült 7 költeményt tartalmazza a füzet.

Arra, hogy részletesen elemezzük a Gyóni költészetének magyar szívet és lelket megrázó remekeit: az a hely szűk. Beszéljenek maguk a költemények, melyek közül kettőt közlünk izelítőnek. Bizonyosok vagyunk, hogy sokan fogják a füzetet megvenni azok, a kiknek magyar lelke ég a magyar vitézségért és szépségért.

Ének a Gránicon.

Idehallom a rónák pihegését.
 Vad hegyek orma vérrel tarajos.
 Rab népek átka: rettentő pribékség
 Fegyverünk utján rongyként szakadoz.

Idehallom a világ lihegését.
 Vajudó méhe szüli a jövőt.
 Szabadság, nagyság, szerelem és szépség.
 Magját érlelik messzi vérmezők.

Főlszállok hozzád, Világ Magvetője,
 Ki sziklákat, mint pelyheket sodorsz,
 Főlszállok hozzád — népem hegedőse —
 Idők és népek nagy istene: Sors.

Életemet, e drága pohárt, zengőt,
 Csordultig vérrel kezembe adom:
 Öntözd vele a boldogabb jövőndöt,
 Jövő virága nyiljék gazdagon.

Jövő magyarját minden ág ne huzza;
 Rémlátás réme ne háljon vele.
 Csodára keljen áldott magyar buza:
 Aki vetette, az arassa le.

A gyermekért, kit anyja méhe hord még;
 A testvérért, ki rémületben élt;
 A drága nőért (csókja ajkamon még)
 Fogadd el tőlem, e pohárnyi vért.

Fogadd el tőlem, Világ Magvetője,
 S ha kezdődik boldog aratás,
 Enged Uram, hogy nyilhasson belőle
 Hazai rónán egy áldott kalász.

(Lengyelország, augusztus.)

Ne szomorkodj, Bálint...

Ne szomorkodj, Bálint,
 Itt a magyar farsang:
 Lengyel hegyek havas ormán
 Tárogató harsan.
 Ráismersz-e, Bálint:
 Jó néhány századja
 Vezetett már itten minket
 Magyarok csillaga.

Ráismersz-e Bálint
 A csatakos utra.
 Mikor itten nagy Rákoczi
 Kornétása fujta?
 Akkor is, — máskor is
 Jártunk mi már itten;
 Akkor is, meg azután is
 Segített az Isten.

Akkor is jó Bálint,
 Akár csak ma épen:
 Úgy lódult meg az agyvelő
 A világ fejében.
 Földünkre a fogát
 Akkor is fájlalta;
 Akkor is csak azt feleltük:
 Rajta magyar, rajta!

ron tartani, amelyekkel az esetleg jövő évi termésig tartó háboru alatt minden körülmények között kitudják elégíteni a közszükségleteket.

Ennek az az előnye is megvolna, hogy a liszt- és kenyér-utalvány rendszere mellett mindenki s különösen a szegényebb osztályok mindvégig olcsó áron juthatnának buzához, stb.-hez.

A felállítandó városi magtárakban a termékek árai csakis a kezelési költségek és az időszaki kamatokkal s legfeljebb egy bizonyos jótékony célra fordítandó csekély nyereséggel növekednének.

Természetesen a városok ezirányu tevékenységének feltétlenül összhangban kell lennie a magas kormánynak az ideai termés rekvirálására vonatkozó rendelkezéseivel. A kormány ebbeli nehéz munkáját csak megkönnyitenék a városok a fent vázolt városi magtárak felállításával. Nem hisszük, hogy a kormány ezek elé akadályokat gördítene.

A városok által felállítandó „gabonaművek, hüvelyesek magtára” feltétlenül megakadályozná, hogy az uzsoráskodás e téren olyan szemérmetlenül üzze kisdéd játékait mint most, s lehetővé tenné, hogy mindenki az őt megillető mennyiségben bármikor kielégíthesse szükségletét.

Felvettük az eszmét s reméljük, hogy Szászváros város vezetősége foglalkozni fog e kérdéssel s minden biztonnal elejét fogja venni annak, hogy a fagyos téli időben a szegény ember még pénzért se tudja beszerezni a mindennapi kenyerét, hanem kénytelen legyen — ha kell, még titokban is — uzsora-árakat fizetni érte.

Ifj. Szántó Károly.

Az ebanyját, Bálint,
Akkor is így éltünk.
De kuckóban kuksolókkal
Akkor sem oseréltünk.
Krakóban nyergeltünk,
Varsóban zaboltunk,
Rongy árulók ivadékán
Istennyila voltunk.

Jó fejedet, Bálint,
Akkoron se törted:
Mért nem szült az édes anyád
Várad püspöknek?
Várad püspökség
Ha netalán rádszál,
Igaz magyar becsülettel
Akkor is itt állnál.

Ne búsulj hát, Bálint,
S az Istent se bántsad;
Hogyha muszáj, ő is beáll
Magyar katonának...
Hogy nézhetné nyugton,
Hogy a magyart bántsák, —
Gábor angyal élesíti,
Csillagos szablyáját.

Föl a fejjel, Bálint,
Nézz csak a szemembe:
Sok százéves magyar harag
Lángja lobog benne.
Ráismersz-e most már
Jó kuruc komádra:
Rákóczinak voltam egykor
Az íródeákja.

Legujabb táviratok.

Budapest, június 25. Hivatalos. Orosz hadsintér: Halics és Zurawnó közt a harcok a Dnyeszter északi partján tovább tartanak, az oroszok ellentámadásait visszavertük, a mi támadásunk előbbre halad. Zsydacowon tul előnyomulva tegnap elfoglaltuk Chodorovot. Egyébként a Dnyeszter mentén, Halicstól lefelé, továbbá Lembergől keletre Ravaruska mellett és a Tancsó mentén a helyzet változatlan. A San déli partján nincs ellenség. Lengyelországban a szövetséges csapatok üldözik a Zawichost, Ozanov és Sienó felé a visszavonuló orosz haderőket.

Olasz hadsintér: A tioli és karinthiai határon többszörös ágyuharc folyik. A partvidéki határterületen a reggeli órákban Rouchitól keletre az ellenség két támadását visszavertük. A görzi hidtő és a comenix-fensik széle ellen az ellenség heves ágyutűzet intéz.

Berlin június 25. A nagy főhadiszállás jelenti. Nyugati hadsintér: Souchertől délre közelharcban több géppuskát zsákmányoltunk. Saluriuth állásunk ellen ismételtén intézett ellenséges előretöréseket visszavertük. Az Argonok nyugati szélén egy francia zászlóaljnak előretolt új állásunk ellen intézett támadása az ellenség súlyos vesztesége mellett összeomlott. Ellentámadásban elragadtunk az ellenségtől még egy árkot két erődházzal együtt, három újabb géppuska és három aknavető jutott kezünkre. A Maas magaslatokon a Frauchectől nyugatra megindított támadások teljesen megheiusultak, Frauchectől keletre visszafoglaltuk egy ellenség által szivósan védelmezett összekötő árkot Sauntraynnél Lunewillétől keletre kisebb ellenség vállalkozását megheiusítottuk.

Keleti hadsintér: A tegnapelőtt elfoglalt Kopaciska falut ismét kiürítettük. Chorzeletől délkeletre Stegna falu közelében csapataink heves harc után, az ellenséges vonalak egy részébe behatoltak és ott szilárdan megvetették lábukat.

Délkeleti hadsintér: Woysch vezérezredes csapatai az ellenség üldözése közben, az Ilzetől délre átlépték az erdős vidéket. Mackensen tábornagy hadseregeinél a helyzet lényegében változatlan. Halicstól északnyugatra Linsingen tábornok hadseregének egyes részeit a tulerővel fellépő ellentámadások elől Martinownál és Dnyeszter déli partjára kellett visszamennünk. Tovább a folyón felfelé előre haladó támadásban vagyunk.

Miniszterelnökség sajtóosztálya.

NAPI HIREK.

Üdvözlég.

Tele a falu gyászos borongással,
Minden göröngye napsugárra vár...
Nagyutcáján meg-megrogyó járással
Egy sebesült haladt s végre megállt:
A templom-ajtóban egy asszony állt.

Köszönt; s az asszony — a szívéhez kapva,
Remegve kérdi, ki és merre megy?...
Polyás fejét az még jobban lehajtva,
Felelt sóhajtván: „Társam, én vagyok,
Óh, hogy megérhettem e szent napot!...”

Megcsendült most a templom kis harangja,
A szemök forrón egymásba tapadt...
És amig csengett-bongott méla hangja,
Imát morzsolgált mindkettő ajaka:
Üdvözlég, jó anyánk, óh, Mária!

Kosztolánszky István.

— **Adakozzunk a „Vörös-Kereszt” egyület részére.**

— **Kitüntetés.** A király a harctéren teljesített huzamos, bátor és körültekintő szolgálataért dr. Gerbert Ottó cs. és kir. főhadnagynak, vármegyénk tb. főjegyzőjének, aki a mozgósítás óta csaknem megszakítás nélkül teljesít katonai szolgálatot, legfelsőbb elismerését nyilvánította, s őt a hadiékítményes „signum laudis” jelvényvel tüntette ki.

— **Hírek a róm. kath. egyház köréből.** Gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök az

üresedésben lévő piskii plébániára Hoboth Á. József vulkáni plébánost nevezte ki. Ugyanakkor Buday János petrosényi plébánost kerületi főesperessé kinevezte.

— **Ifjabb Tokaji László főhadnagy hármas kitüntetése.** Az Erdélyi Gazdasági egyület a napokban besorozott derék igazgatójának unokaöccse: Tokaji László főhadnagy, gyönyörű eredményeket ért el a harctéren. Az alig 23 éves fiatal tiszt kitüntetéseiről, rokonához, Kuzskó Istvánhoz irt levélben boldogan számol be az ifju hős édes anyja. Ifju Tokaji László egy magaslat elfoglalásánál tanusított önfeláldozó bátorságáért megkapta a Signum laudis és soron kívül előléptették főhadnaggyá. Przemysl visszavételénél pedig hősiességéért a hadidiszítményes harmadosztályu katonai érdemkeresztet kapta. Ugyanakkor baltérdét átlőtték s most a fiatal vitéz katonagipszbe kötött lábbal Szabadkán a tartalékházban mind abban reménykedik, hogy hamar felgyógyul, mert ő minden áron ott szeretett volna lenni Lemberg bevételénél is. Tokajiné másik fia: Géza erdőmérnök is már önkéntes káplár s mint ügyes vezénylőt felebbvalói biztatják, hogy nemsokára mint zászlósjelölt vonul az olasz határra, mit társaival együtt égő vágygal vár a kiképzés alatt álló hadfi, hogy mielőbb szembe nézhessenek a hitszegő taljánokkal. E két derék fiu mostohaapja: lovag T e p s e r Richárd százados is a háboru kezdete óta majdnem állandóan tűzvonalban volt. Csak azt az időt töltötte lövészárkokon kívül, midőn sebeiből gyógyították. A törékenytestü, de erős lelkü hitvest és édesanyát, férjének és fiainak a haza védelmében való küzdelme, vitéz seregeink győzelme élteti és erősíti. Mindennap buzgó fohászt intéz istenhez, óvja meg övéit minden bajtól, hogy tovább is teljes sikerrel résst vehessenek a haza védelmében.

— **Mindennel és mindenben takarékoskodjunk, mert nem tudhatjuk, hogy a háboru meddig tart s mennyire veszi igénybe meglévő készleteinket!**

— **Lemberg visszahódításának örömmünnepe — Szászvároson.** Az osztrák-magyar monarchia és hűséges német szövetségünk vitéz hadseregeinek győzedelmes előnyomulását s különösen Lemberg visszahódítását Szászváros város hazafias közönsége is megünnepelte. F. hó 23-án Andrae József polgármester hazafias felhívására, amelyben az ünneplés programja is bent volt, a város lobogó diszt öltött. Délután fél 6 órától 6-ig az összes templomokban zúgtak a harangok. 6 órától fél hétig az összes templomokban hálaadó istentisztelet volt, amelyeken a lakosság nagy számban jelent meg. Fél 7 órakor katonazenés körmenet volt, amelyben a város közönsége óriási számban vett részt. Az egész városon ünnepi hangulat uralkodott s az arckokról le lehetett olvasni azt a belső és igaz örömet, amelyet mindenki érzett e napon. Este egy a harctérre induló csapatot a közönség virágcsóval borított el. A derék és lelkes 71-es katonák mindegyikének mellét, sapkáját diszítette a szászvárosi szép asszonyok és leányok virágbokrétája.

— **A Dévai Hengermalom Részvénytársaság alakuló közgyűlése.** A vármegyei egész gazdaközönség jóleső érzéssel és örömmel vette tudomásul, hogy vármegyénkben egy új iparvállalat létesül, mely hivatva van közgazdasági életünk egyik nagy hiányát pótolni. F. hó 15-én tartotta alakuló közgyűlést a Dévai Hengermalom r.-t. a Dévai Takarékpénztár helyiségében. Hajduczky József kir. tanácsos ismertette röviden a vállalat célját és feladatát, mire a megjelent részvényesek egyhangulag elhatározták a vállalat létesítését s egyszersmind az igazgatóságba megválasztották: Hajduczky József kir. tanácsost, Csulay Lajos h. alispánt, dr. Apáthy Árpád vármegyei tisztii főügyészt, Gál Nándor igazgatót, dr. Schulhof Zsigmond és dr. Horváth Kamilló

ügyvédek, dr. Meskó Aladár várm. tiszti főorvost, Manheim Ármin magánzót és Blum Zsigmond igazgatót. A felügyelőbizottság tagjai lettek: Dr. Farkas Béla kir. közjegyző, Kontz Domokos polgármester, Boér Gábor főszolgabíró és Antony Sándor főkönyvelő. A vállalat működését f. évi szeptember elején kezdi meg.

— **Kitüntetés.** A király dr. Tolnay Lajost, a marosvásárhelyi huszárezred főhadnagyát, a „Hunyadvármegye“ főszerkesztőjét, aki már hónapok óta küzd vitézül az északi harctéren, az ellenség előtt tanusított bátor és eredményes magatartása jutalmául a hadiékítményes katonai érdemkeresztel tüntette ki.

— **A drágaság — és a hivatalnokok.** A háboru folytán beállott nagymérvű drágaság a legjobban a hivatalnoki osztályt sújtja. Országszerte igyekeznek a drágulást megakadályozni, de sajnos a drágulás naponként, sőt percenként fokozódik. Hogy a hivatalnoki osztály és ezeknek családjai mit szenvednek s nélkülöznek e miatt — mondanunk sem kell. Drágasági pótléklot, amellyel még lehet segíteni a tisztviselők mai helyzetén, — nagyon sok helyen már életbeléptették. . . . Amint értesültünk Szászváros város tanácsa, illetve képviselőtestülete is nemsokára foglalkozni fog ezen kérdéssel, melynek sikeres megoldásával sok családnak teszi tűrhetőbbé a mai drágasággal járó nélkülözésteti életét. Hisszük, hogy a városatyák nem fognak elzárkózni a méltányos kívánások elől.

— **Városi közgyűlés.** Szászváros szab. kir. rend. tan. város képviselőtestülete 1915. évi június hó 28-án d. u. 3 órakor a város ház közgyűlési termében rendes közgyűlést tart. (Állandó választmányi ülés 1915. évi június hó 26-án d. u. 3 órakor ugyanott.) **Tárgysorozat:** 1. A városi havasi erdőknek eladása. 2. A „Valea Rea“ havason kitermelő tűzifa letarolása tárgyában a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur 15703/915. számú rendelete. 3. Ardeleana pénzintézet átirata 400.000 korona tartozás visszafizetés tárgyában. 4. Városi alkalmazottak kérése drágasági pótlék engedélyezése iránt. 5. Villamos bizottság előterjesztése 1914. évi villamosmű zárszámadásokra vonatkozólag. 6. Költségelőirányzat villamos cséplésre vonatkozólag Szászvároson Kasztón és Perkászon. 7. Szászváros város közönsége egy évi gabona szükségletének a f. évi termésből leendő biztosítása.

— **Kevés a zászló — Szászvároson.** A Lemberg visszavételének szép öröm ünnepén tapasztaltuk, hogy az ily alkalmakhoz Szászvároson kevés a zászló. Különösen szembeötlő volt, hogy a főterek, főutcák házain aránylag kevés zászló lengett. Felhívjuk a háztulajdonosokat, hogy ebbeli mulasztásukat hozzák helyre s lássák el magukat különféle zászlókkal. A magyar zászló mellett a város, a dinasztia, a német és török szövetségesek zászlóinak beszerzése nagyon ajánlatos volna, hogy ilyen alkalmakkor külsőleg is kellően tudjuk szíveink érzelmeit kifejezésre juttatni. (Beküldetett.)

— **Postatakarékpénztári szolgálat a táborig postánál.** A táborig postahivatalok, valamint sz. osztrák-magyar katonai igazgatás alatt álló lengyelországi (okkupált) területeken működő hadtáppostahivatalok június 1-től kezdve a postatakarékpénztári közvetítő szolgálatot is ellátják. E szolgálat keretében is a szokásos (szürke) befizetési lapokkal történnek a befizetések.

— **A magy. kir. állami felső építőipariskola igazgatósága** Budapest, VII. ker. Thököly-ut 74. sz. óhajtaná megörökíteni az intézet mind azon volt tanítványainak neveit,

akik a most folyó dicsőséges háboruban fegyverrel szolgálták a hazát. Felkéri tehát mind azokat, akik az 1898—1899. év óta az intézet rendes szakosztályát, vagy az építőipari téli tanfolyamot végezték: legyenek szívesek néhány sorban megírni: hol, milyen fegyvernemnél és milyen katonai rangban szolgáltak, vagy szolgálnak, mely ütközetekben vettek részt és nem sebesültek-e meg. Irnák meg ugyanezeket azon volt iskolatársaikról, akiknek sorsáról biztos értesüléseik vannak. Azokról pedig, akik életüket áldozták a hazáért: a szülők, testvérek, rokonok, vagy barátok legyenek szívesek értesítést küldeni. A magy. kir. állami felső építő-ipariskola igazgatósága.

— **Hadifoglyok.** Hogy a gazdasági érdekek a legmeszebbmenő támogatásban részesüljenek, a honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértőleg akként intézkedett, hogy ily munkák elvégzésére hadifoglyok magánosok részére 200-on aluli és pedig már 30-as vagy ennél nagyobb munkáscsoportokban is kiadassanak, ha az őrizetről a munkaadó maga gondoskodik. Ilyen esetekben az eljárás is egyszerűbbé tétetett, amennyiben 30-tól 200-ig terjedő főből álló munkáscsoportok kiadásáért közvetlenül a cs. és kir. katonai parancsnokságok (hadtestparancsnokság) intézkedhetnek s ennél fogva a vonatkozó kérvények is közvetlenül a terület szerint illetékes katonai parancsnoksághoz nyújtandók be. A 200-nál nagyobb munkáscsoportok azonban úgy, mint eddig, ezentul is az illetékes főispánok útján a honvédelmi, illetve hadügyminisztertől kérelmezendők. A részletes rendelkezéseket a hatóságok már megkapták.

— **A magyarok, osztrákok és németek védelme Olaszországban.** Olaszországban az osztrák és magyar állampolgárok védelmét Spanyolország, az Ausztriában és Magyarországon lakó olaszok védelmét az Egyesült Államok vállalták el. Az Olaszországban élő németek védelmét és a Németországban élő olaszok védelmét Svájc vállalta el.

— **A cséplési eredmények bejelentése.** A hivatalos lap mai számá miniszteri rendeletet közöl a cséplési eredmények kötelező bejelentéséről. A rendelet úgy intézkedik, hogy mindazok, a kik az 1915. év terméséből búzát, rozsot, kétszerest, árpát és zabot csépelnek, kötelesek az általuk végzett cséplésekről községenként és gabonanemenként pontos feljegyzéseket vezetni és városokban a polgármesternél, községeknél az előljárásnál bejelenteni. A bejelentést elsősorban a cséplőgép birtokosa vagy a cséplőgép bérlője teszi meg, illetve az, a ki a gépet kezeli. A bejelentés nyomtatott bejelentőlapokon történik, amiről a rendelet részletei intézkednek. A ki a rendeletet megszegi, két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Gravenhorst Gyula szíjgyártó-mester Szászváros, Hegy-utca 5. szám.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek dúsan felszerelt nagy raktárát lőszerszármok, testővek, bocskorszíjak és nadrágszíjakban, nyergek és mindennemű lovaglási szerszármokban. Ezenkívül minden e szakmába vágó cikkek a lehető leg-

111 :: olcsóbb árakban kaphatók :: 17-

Rendelések és javítások lelkiismeretesen, gyorsan, hifogástalan kivitelben és olcsó árban teljesíttetnek.

— **Iskola építés.** A dévai államépítészeti hivatal július 31-én d. e. 10 órára árlejtést hirdet a branyicskói iskola építésére 17.500 K előirányzattal. Bánatpénz 5°/_o.

— **Az állami erdei facsemeték adományozása.** Az állam által fenntartott erdei-facsemetekertekből az 1915. évi őszén és a 1916. év tavaszán az állami szükségleteken felül megmaradó facsemete-feleslegések az ez iránt folyamodó birtokosoknak fognak kiosztani. A facsemeték adományozását 1 koronás bélyeggel ellátott és az őszi erdősitésekhez kért csemetéket illetőleg legkésőbb 1915. év június hó 31-ig a jövő év tavaszi ültetéshez kérteteket illetőleg pedig 1915. évi november hó 14-ig közvetlenül az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez benyújtandó folyamodványban kell kérni. A folyamodványokban a birtokosoknak határozatlan meg kell jelölniök a beerdöstendő terület helyét (község, dűlő,) minőségét (kopár, vizmosásos, futóhomkos terület vagy vágás, tisztás stb.) és kiterjedését (kat. hold) továbbá a szükséges csemeték fáját, korát és mennyiségét, az elültetés idejét (1915. év vagy 1916. év tavasz), a folyamodónak vagy megbízottjának pontos címét (lakhely utolsó posta), hová küldessenek a csemeték (vasuti állomás) és végül azt, hogy a csemeték kiszolgáltatását milyen feltételek mellett kérik. A csemeték szétküldése tavasszal rendszerint március hónapokban fog megtörténni.

— **Küldjünk katonáinknak thermosüvegeket, teát, konyakot, likőrt, dohányt, csokoládét, caces-t.** — Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtápparancsnoksághoz juttatja a honvédelmi miniszterium Hadsegélyző hivatala Budapest, IV., Váci-utca 38.

— **Törzsaltisztekből tiszthelyettesek.** A táborig népfőlkelő tartaléknál és a taktikailag alkalmazott menetformációknál tiszthelyettesi rangfokozatot létesítettek. A tiszthelyettesek az arcvonal altiszteiből fognak kiegészülni. E rangfokozatba azokat a törzsaltiszteket fogják kinevezni, akik az ellenség előtt legalább egy hónapon át kiváló szolgálatot teljesítettek. Ezek a tiszthelyettesek a galléron a törzsőrmesterek disztinkcióján kívül ezek három selyemcsillaga helyett sárgaréz csillagot viselnek. Havi illetményük 140 korona, a táborig pótlék napi 3 korona.

— **Utazási kedvezmény beteg katonák hozzátartozóinak.** A sebesült és beteg katonák hozzátartozói névszerint a szülők, a feleség, a gyermekek és a testvérek a kereskedelmi miniszter rendelete szerint, ha betegük meglátogatása végett utazni akarnak, a harmadik osztályon féljegyet fizetnek, ha annak a kórháznak igazgatóságától, ahol a beteg fekszik, igazolást tudnak felmutatni, hogy a katona tényleg abban a kórházban fekszik és meglátogatását nem akadályozza semmi. Ezen kedvezmény azonban csak 50 kilométernél nagyobb távolságra érvényes.

— **Nyomtatványok áremelkedése.** A könyvnyomdászok, könyvkötők szakmája az országos lapokban a következő hivatalos közleményt teszi közzé: A papirosáknak 35 százalékgig, az egyéb anyagoknak: mint festék, kence, petróleum, olaj, vászon, gyapot, bőr, keményítő, enyv, cérna, drót, ólom, cink, réz-savak stb. 100 százalékgig terjedő áremelkedése folytán, kénytelenek voltak a könyvgyárak és kemigrafiák termékeik árát, az előállítási költségekkel némileg összhangzásba hozva, az egyes munkák természete szerint 15—20 százalékkal emelni. Az a körülmény, hogy a háboru óta mindenben áremelkedés állott be, s eddig egyedül a nyomdászati cikkek árát nem emelték, remélni engedi, hogy a fogyasztó közönség természetesnek fogja tartani ezt a föltétlenül jogos és elkerülhetetlen áremelést.

— **Algyógyfürdőn** a t. üdülő és kiránduló közönség figyelmébe ajánlja **Simon Sándor** vendéglős kitűnő, izletes ételeit, jól kezelt és hűtött italait, valamint féreg-mentes vendégszobáit.

LEVELEZÉS.

Galiczia felé!

ifj. Bocz Soma tüzérönkéntes levele.

1914. dec. hó 7-én.

Elérkezett hát a váravárt pillanál, az utca minket is épen úgy ünnepelet, a jó kívánságok épen úgy röpködtek felénk, mint annak előtte, mikor égő arccal, bizonyos porcikákat bizsergető lelkesedéssel, a meghatottságnak visszafojtott könnyeivel mi „Hoch“-oztuk az előttünk hetekkel azelőtt elmenő csapatokat.

Vitt tehát bennünket is a hosszú katonavonat, a nap Valahováságban. Mit éreztünk abban a pillanatban, mikor tudatára ébredtünk, hogy komolyan háburozni, talán meghalni is fogunk, nehéz lenne leírnom. Ugy hiszem valahogy könnyelműen. Nagy gyerekek voltunk... de most majd meghalunk... Legalább jól éltünk... Felfaltuk, amit lehetett, kacagtunk, amennyit lehetett... Jöhet tehát a halál.

Eltünk, elmúltunk, punctum.

Kora hajnalban értünk a végállomásra. A nap épen azon próbálkozott, hogy áttörje a ködöt, lassan emelkedett mind feljebb, láthatóvá váltak a hegyormok, egyikken-másikon régi idők mohos, omladozó várfalaival, mintha megvetőleg néztek volna le tudatában egy dicső multnak, a lábaiknál hőmpölygő késő unokákra, kik a régi dicsőséget újabb s nagyobb próbáik elhomályosítani.

Az északfelé huzodó országuton végre lassanként mi is beleilleszkedünk a csukaszürke kigyóvonalba.

Késő délután, végre holtrafáradtan Bártfa előtt 20 kilométerrel parancsot kaptunk a megállásra. Félig aludva dőlünk le a nagy csűrbe, rengeteg szalma már volt, nem sokat nézegettük szomszédainkat s mint tapasztalatlan hadfiak siettünk megszabadulni mindattól, ami csak rajtunk volt. Reggelre azonban keserűen megszereztük az első háborus tapasztalatot: minden elmozdítható tárgyat magokkal vitték a derék hálótársaink, a dragonyosok. Vén rókák lehettek, dehát utolvégre „Der Krieg ist Krieg“. Így vigasztalta magát derék mesterünk, a legöregebb önkéntes társunk, kit még a karkötő órájától is megszabadítottak.

Délután már egy temető innenső oldalán érhető izgalommal vártuk, hogy megszólaltassuk ágyuinkat, hiszen eddig még egyszer sem volt alkalmunk gyönyörködni hangjaikban. Az első salve után — tekintve, hogy egy időben összesen 48 hasonló szerszám bődült el, meglehetősen indignálódva fogadtuk a pokoli muzsikát. Már 7 órája döröggettük őket, anélkül, hogy a muszka felett volna üdvözlésünkre. Összenéztünk, hát ez a háború? Csalódva szedelőzködtünk össze. Megkaptam a parancsot, (akkor felderítő szolgálatra voltam beosztva) hogy 3

emberrel induljak előre, Bártfára szállást csinálni, mert az orosz vonul ki a városból s éjjelre nekünk is bent kell lenni. Csak így egyszerűen. Térképtáskám szintén áldozata lévén a dragonyosoknak, kissé furcsának találtam magamban, hogy katonai képességeimet ennyire nagyra tartják s minden utbaigazítás nélkül nekilőditanak a végtelen mezőknek. Persze ezek a gondolatok már derék Bubi lovam hátán leptek meg, mely már ügetve vitt abban az irányban, hol Bártfát sejtettem.

Egy ulánus járőrhez csatlakozva meg is találtuk a helyes utat. Kihalt volt a város, csak egy pár előttünk már megérkezett automobil reflektora szolgáltatta a nagy piacon a világitást.

A kvártély egy-kettőre megvolt s én mig az üteg megérkezett, a feldult patikában igyekeztem rávenni egy öreg nénikét, hogyha már enivalót nem tud adni, legalább teát főzön, hogy valami meleggel várhassam szegény társaimat. De amíg tervez egy szegény önkéntes káplár s mig nyolc hasonló bajtárs remél a tábornok ur öxellenciája végez. Alig veszem rá a nénikét a tea főzésre, kit siralmas állapotunk színes leírásával már könnyekre is fakasztottam, lélekszakadva rohan be egy legényem, hogy az üteg már a város szélén van, sőt már parancsot kapott az indulásra. Szervusz tea. A nénike bizonyára pótolni akarva az elmaradt teát, hirtelen kezembe nyom egy kis dobozt, abban a tudatban ő is, meg én is, hogy Pemetefucukorka, zsebrevágom. Már rég hátunk mögött volt Bártfa, mikor az ajándékot megosztandó megkínálom Pepo barátomat. Szoda-bikar-bona volt benne! A nagy sietségben ezt adta.

24 órai szakadatlan menetelés után a határhoz érkeztünk. Gyönyörű tiszta éjszaka volt. Halotti csend. Mintha megszakadt volna körülöttünk az élet a pár percnyi pihenő alatt, amit a piros-fehér-zöld határozszlop mellett eltöltöttünk... A magyar föld némán figyelt valahova a távolba...

Lassan pirkadt, Galiciában voltunk.

Megvételre keresek egy jó karban levő **kerékpárt**, lehetőleg szabadonfutót. Ajánlatokat kér **Zsura Miklós** vasuti tiszt, Szászváros. 133 3—

Jó karban lévő Cormik **marokrakó aratógép** az egész szezonra használat végett kiadó. — Lehet zöld takarmányt is vágni vele. Bővebbet a kiadóhivatalban. 132 3—3

Paradicsom vastagra befőzve kapható különböző nagyságu üvegekben. Beérkező rendelések csak vasárnap reggel teljesíttetnek. Ára üveggel együtt deciliterenként 12 fill. 139 2—3 **Zsigmond Richárd**, Algyógy.

Egy jól írni és olvasni tudó fiú **nyomdász-tanulónak** azonnal felvétetik a Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaságnál.

NYILTTÉR.)*

Ismeretes dolog, hogy hetekkel ezelőtt az üzletemben megjelent katonavevőim egyike Przemysl eleste felett tett megjegyzésemet félre értve, ellenem olyan panasszal élt, amely miatt üzletemet a katonaság felsőbb parancsra elkerülte.

Ugy is, mint e városnak már 25 év óta polgára, úgy is mint 4 gyermeke családapá általánosan ismert kereskedője vagyok e városnak és soha semmiféle politikai, sőt még várospolitikai mozgalomban sem vettem részt s bár nem vagyok magyar anyanyelvű, gyermekeimet magyar iskolában taníttattam.

Ezek előrebocsátásával örömmel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a félremagyarázott megjegyzésem miatt ellenem megindult eljárás véget ért s a katonákra üzletem elkerülésére vonatkozó tilalom feloldatott, vagyis a hazafiságot ért vád alól tisztázva lettem.

A félremagyarázásra alkalmat adott szavaim felett mély sajnálatomnak adva kifejezést, kérem a nagyérdemű közönséget, hogy engem továbbra is ugyanazon jóindulatu támogatásban részesítsen, mint eddig.

A saját jól felfogott érdekem mellett honpolgári kötelességemnek tartottam a fenti pársort nyilvánosságra hozni.

Szászváros, 1915. június 25.

Hazafias tisztelettel:

Jurkovits János,

csemege- és fűszerkereskedő.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

ERZSÉBET ÉS URANIA

szászvárosi egyesült mozgófényképszínházak, az „URANIA“ budapesti tudományos társaság tagjai.

Vasárnap, f. évi június hó 27-én a „KÖZPONTI“ szálloda nagytermében két fényes előadást tart cigányzene közreműködésével

KAMARAZENE.

Dráma 4 felvonásban, a főszerepet a bájos és szép WEIXLER DORRIT k. a. játssa.

Oh Te drága hazám.

Aktuális hadidráma 3 felv. a kárpáti harcokból merítve.

Ófelsége a király és Vilmos császár

találkozása a pályaudvaron.

Polidor hűtlensége. Humoros.

A hosszú műsor miatt kéretik pontosan megjelenni.

A t. hölgyközönséget kérem, hogy az előadás alatt a kalapot letenni hegyeskedjenek.

Helyárak délután és este: Páholy 6 K, I. hely 1 kor., II. hely 50 fill., III. hely 30 fill. Karzat 30 fill. Számozott helyek!

Jegyek előre válthatók a Lobstein-féle dohánytözsdeben.

Előadás kezdete pont d. u. 1/26 és este 1/29 órakor.

Szíves pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland-cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cementgyár, Kugler és Társai

Brassóban. Itt helyben kapható **M. G. Zobel** cégnél.